

Voe tokkiisa Toinikan tiiät

Anoppini Savon murre on avannut minulle ihan uusia näkymiä kieleen. Toisinaan en ymmärrä yhtään, mistä on kyse, mutta sehän ei savolaista haittaa. Tunnettu tosiasia on se, että vastuu jää aina kuulijalle.

Monet automatkat olen kuunnellut erinäisiä sukuselvityksiä, ja siitä huolimatta Toinikan suhde anoppiin on edelleen hiukan epäselvä. Kyse on ehkä Toini-nimisestä naisesta, sukulaisesta kuitenkin. Liekö ensimmäinen vai toinen serkku?

Oon budjannut Savossa jo syksystä 1994. Alkujaan mä oon Askiston kimmoja. Ainut sisarukseni, systeri, asuu yhä siellä.

Tämä vantaalainen lähiö tuli harvinaisen tähteelliseksi tiedoksi vuonna 2010, kun osallistuin anoppini syntymäpäiville. Hassusti hän on syntynyt 8.10. Oma isäni on kuollut 8.10. Elämän outoja yhteensattumia. Suurin yhteensattuma oli kuitenkin vasta tulossa. Appiukon sisko kysyi minulta, mistä olen lähtöisin. No, sieltä Vantaalta, Askistosta.

Sitten tuli se ratkaiseva juttu: tunnetko sieltä Vantaalta Pauli Asikaista? Olin hetken hiljaa ja tunnustin, että hän oli isäni. Ja kappas! Mieheni tädin mies on minun isäni ensimmäinen serkku. Minulla ja miehelläni on yksi yhteinen sukulainen: Elina, Lappeenrannassa.

Suhteemme on hiukan epätodennäköinen muutenkin: olen 20 vuotta miestäni vanhempi. Miten ihmeessä olemme voineet edes kohdata, kun hän on lähtöisin Varkaudesta ja minä sieltä Vantaalta? Kuinka suurella todennäköisyydellä me aloimme seurustella?

Jos tämän tiedon olisi syöttänyt hakukoneeseen, sillä olisi pitänyt olla semanttista tietoa. Tietoa suhteista. Joskus hakumme tuottavat yhtä sekalaista informaatiota kuin yllä oleva teksti. Analogisen maailman semanttisia toimijoita ovat juuri nuo anopit ja kotikadun kerrostalokyttäjät. Entisajan keskusneideistä puhumattakaan. Suhteet tiedettiin ja tiedetään.

Kirjastomaailmassa ollaan siirtymässä RDA-kuvailuun. Siinä kuvaillaan entiteettejä ja niiden välisiä suhteita. Esimerkiksi Juhani Ahon Rautatie voi olla kirja tai elokuva. Asiakasparalle halutaan tuoda samaan aikaan kaikki tieto Rautatien ilmentymistä.

Ymmärrän ja kannatan loistavaa ajatusta siitä, että asiakkaan pitää saada kerralla kaikki. Mutta niin monta automatkaa olen ollut sellaisessa pulassa kaiken sen suhdetiedon kanssa, että ymmärrän myös hyvin niitä, jotka haluavat vain sen tiedon, onko kirja lainattavissa vai ei.

Jossain on myös se asiakas, jota ei voisi vähempää kiinnostaa, että Hikipojan kesäleskien näytelmä- ja huvittelupiiri on tehnyt oman sovituksensa Ahon

Rautatiestä. No, hän laittakoon rastin ruutuun, että haluaa hakutulokseensa vain kirjat. Eikö?

Kuvailun ja luetteloinnin pilkunviilaajille tulee yhä enemmän töitä. Se voi olla yhtä rasittavaa kuin automatka Joroisista Varkauteen sopivassa seurassa. Mutta toisaalta mehän rakastamme tietoa kaikissa muodoissaan. Toki teatterisovitus Rautatiestä voi olla jollekin yhtä käänteentekevä kokemus kuin minulle olivat ne yhdet syntymäpäivät.

Olkoon tämä manifestini manifestaatioille: annetaan aineellisille ilmentymille mahdollisuus löytyä!

Sari Järn
kirjastonhoitaja
Toenperä, Joroinen